TEXTOVÁ CVIČENÍ

UPÍR OBECNÝ

Věříte, že existují upíři? Než odpovíte, zkuste chvilku číst. Všechno, co se píše v následujících pár řádcích, je pravda čistá jako krev z rozbitého nosu. Vy, strašpytlové, ale radši otočte o stránku dál.

Žije s námi na světě cosi, co prospí dny ve sklepě, v jeskyni anebo ve starém hradě. Probouzí se to se soumrakem. Tmy se nebojí: vidí v ní stejně dobře jako my v poledne. Neslyšně plachtí pod černým nebem a pátrá.

Když najde oběť, snese se na zem kousek od ní a posledních pár metrů dojde tiše po svých. Zavětří – a ucítí krev pod kůží. Zubů má jen několik, zato řezáky ostré jako pilka. Najde správné místo a hryzne. Líže sladkou krev. Když má dost, zmizí stejně nepozorovaně, jako se přiblížil. Na stejné místo, ke stejnému krku, ke stejné žíle se už nevrátí. Jeho temní druhové však ano. Nepomáhá proti němu nic, dokonce ani česnek ne. Ten, kdo se stal jeho obětí – kráva, kůň či člověk –, se probudí s rudou rankou v kůži. Může to být všechno, ale nemusí. Některé po děsné návštěvě zachvátí podivná nemoc. Dlouho nepřežijí.

VĚŘÍTE TOMU? VŠECHNO ZLÉ JE K NĚČEMU DOBRÉ

Upíři obecní nesají krev přímo z rány. Jenom nakousnou kůži, nechají červený pramínek volně téct a olizují. Ve slinách mají zvláštní látku, která zajišťuje, aby se krev nesrazila. Ukázalo se, že právě tahle substance je mnohem účinnější než ty, které se dosud používají při léčení mrtvic a infarktů – tedy nemocí, při nichž vznikají krevní sraženiny. Možná není daleko doba, kdy tabletka s obrázkem netopýra někomu zachrání život.

Jiří Dvořák: *Havětník*.
(upraveno, zkráceno)

1 Přečtěte si text a odpovězte na následující otázky.

(1) Mluví text o strašidle, nebo o skutečném tvoru? (2) Co znamená, když řekneme, že něco je čistá pravda? (3) Jak se upír v noci pohybuje? (4) Má hodně zubů? (5) Kde tento tvor obvykle přebývá ve dne? (6) Pije upír krev přímo z rány? (7) Co se může stát s jeho obětí? (8) Může být upír užitečný?

2 Představte si upíra, jak ho znáte z pověstí a hororových románů nebo filmů, a odpovězte na následující otázky.

(1) Znáte nějaké knihy nebo filmy o upírech? (2) Jak v nich upír vypadá a jak se chová? (3) Čím se liší hororový upír od tvora popsaného v textu? (4) Jak se člověk může stát upírem? (5) Co kromě česneku nás před upírem ochrání? (6) Vypráví se v pověstech vašeho národa o bytostech podobných upírovi?

3 Rozhodněte, která z následujících pasáží textu obsahuje vztažné slovo a která spojku. Pokud je to možné, nahraďte spojovací výraz jiným se stejným významem.

(1) Ve slinách mají zvláštní látku, která zajišťuje, aby se krev nesrazila. (2) Ten, kdo se stal jeho obětí, se probudí s rudou rankou v kůži. (3) Když najde oběť, snese se na zem kousek od ní. (4) Všechno, co se píše v následujících pár řádcích, je pravda. (5) Než odpovíte, zkuste chvilku číst. (6) Nepomáhá proti němu nic, dokonce ani česnek ne. (7) Možná není daleko doba, kdy tabletka s obrázkem netopýra někomu zachrání život. (8) Zubů má jen několik, zato řezáky ostré jako pilka.

GRAMATIKA A SLOVNÍ ZÁSOBA

1 Doplňte tvary numeralií *dva/dvě*.

Přidala jsem se k (1) _____ dalším spolužákům. Vidím pouze (2) _____ studenty. Babička vařila ve (3) _____ hrncích. Před (4) _____ lety vystudoval práva. Děti postavily (5) _____ sněhuláky. Bez dalších (6) _____ autíček se klidně obejdeš. Přišla sousedka se svými (7) _____ koťaty. Ve (8) _____ případech ze čtyř se jedná o migrénu. Odbyly (9) _____ hodiny. Deset děleno (10) _____ je pět.

2 Doplňte tvary numeralií *oba/obě*.

Petra mi mávala (1) _____ rukama. V (2) _____ rukou nesla tašky. (3) _____ sestrám se narodila holčička. Ztratila (4) _____ náušnice v šatně. Zvedni to (5) _____ rukama. Odřel jsem se na (6) _____ kolenech. Zapři se (7) _____ nohama. Popřáli jsme (8) _____ oslavencům k narozeninám. Klaun uměl chodit po (9) _____ rukou. Volali, že už jdou, přitom (10) _____ stáli už u nás před domem.

3 Doplňte pronomina typu *tamten/tento* a dokončete větu.

(1) _____ květiny uvadly, protože _____ _____.

(2) _____ hodiny se zastavily, _____ _____.

(3) _____ okno je otevřeno, _____ _____.

(4) _____ pes zaštěkal, _____ _____.

(5) _____ knihy musím zanést, _____ _____.

(6) _____ student nepřišel, _____ _____.

(7) _____ hasiči uhasili, _____ _____.

(8) _____ vynálezce sestrojil, _____ _____.

4 Doplňte správné tvary.

(1) Viděli (kdosi) _____ u řeky. (2) Diskutovali o (cosi) _____. (3) Přinesli chlebíčky s (cosi) _____, nebylo to dobré. (4) Určitě si (kdosi) _____ všimli. (5) Chci vědět (cokoliv) _____. (6) Uvěří (cokoliv) _____, co řekneš. (7) Baví se s (kdokoliv) _____, je komunikativní. (8) Příběh o (kdosi) _____, kdo najednou všechno pochopil.

5 Vyberte vhodné relativní pronominum a doplňte jeho správný tvar do věty.

kdo, který, jaký, co, kdo, kde, kdy

(1) Zuzanka je pyšná na svoje poháry, _____ vyhrála na turnajích v zahraničí.

(2) Jejich synové, _____ žijí v zahraničí, minulý týden přijeli na návštěvu.

(3) V pondělí, _____ mám nejméně času, přijede babička.

(4) Napište email všem uchazečům, _____ měli zájem o tuto funkci.

(5) Honza, _____ nešly jazyky, se ve světě naučil perfektně anglicky.

(6) Vyhraje ten, _____ nasbírá nejvíce bodů.

(7) K nám na samotu, _____ lišky dávají dobrou noc, přijde jen málokdo.

(8) To okno rozbil žák, _____ chodí do 4. třídy.

(9) Z party pojedu s tím, _____ přijede autem.

(10) Můj papírový drak, _____ vyletěl nejvýše, se po pádu roztrhal.

6 Podtrhněte vedlejší věty vztažné.

(1) Co tě nezabije, to tě posílí. (2) Na tu tvoji chřipku určitě bude fungovat lék, který ti předepsal doktor. (3) Co je v domě, není pro mě. (4) Všechno, co vidíte, je na prodej se slevou. (5) Kdo dřív přijde, ten dřív mele. (6) Každý, kdo dnes nepřišel, má jistě omluvu. (7) Kdo se moc ptá, moc se dozví. (8) Ten, kdo to ukradl, bude jistě brzy dopaden.

7 Tvořte souvětí s vedlejšími větami vztažnými.

(1) Nechci dlouho mluvit o povinnostech. Všichni tyto povinnosti dobře znají.

_____

_____

(2) V galerii jsme obdivovali obraz. Ten obraz namaloval Picasso.

_____

_____

(3) Musel na ni chvíli počkat. Zatím si četl.

_____

_____

(4) Adam čte román. Půjčil si ho ve Vědecké knihovně.

_____

_____

(5) Bratr si koupil novou bundu. Odolá i silnému dešti i větru.

_____

_____

(6) S maminkou jsme šly na divadelní představení. To představení vybrala ona.

_____

_____

(7) Ve městě otevřeli novou pražírnu kávy. Praží zde většinou kávu z Jižní Ameriky.

_____

_____

(8) Podíval se na fotografii z prázdninového výletu. Fotografii držel spolužák v ruce.

_____

_____

(9) Za vysokým plotem se objevil zuřivý pes. Plot byl přímo před námi.

_____

_____

(10) Zítra v Národním divadle se hraje činohra. Představení bych ráda viděla.

_____

_____

8 Přečtěte si následující pověry a doplňte do textu vhodná slova z nabídky ve správném tvaru.

šupina, drůbež, jmelí, řetěz, kost, štěstí, prádlo, lichý, starý, čočka

(1) Na Štědrý den se nesmí zametat, ani vynášet smetí, aby se z domu nevyneslo _____.

(2) Nezapomeňte se políbit pod _____!

(3) Štěstí se bude celý rok držet toho, kdo sní při štědrovečerní večeři kousek _____ chleba.

(4) U štědrovečerního stolu nesmí být _____ počet talířů. Raději prostřete pro jednoho navíc.

(5) Dostatek peněz v příštím roce vám zajistí _____ z kapra pod talířem na štědrovečerním stole.

(6) Když zakopete pod ovocný strom _____ z kapra, zajistíte si bohatou úrodu pro příští rok.

(7) Na Nový rok nesmíte jíst _____, aby vám neuletělo štěstí.

(8) Na štědrovečerní stůl položte _____. Zajistí soudržnost rodiny a ochrání vás dům před zloději.

(9) Na Nový rok si uvařte _____. Kolik jejích zrnek sníte, tolik budete mít peněz.

(10) Na Štědrý den ani na Nový rok nesmí v domě viset _____, to by vám přineslo smůlu.

FONETICKÁ CVIČENÍ

Konsonanty H a CH; sykavky

1 **H a CH** – čtěte krátké věty.

H: Hanka a Hubert si hráli dlouho. Kryštof Hádek je hodně hezký herec. Hasiči pomáhali s ohněm.

CH: Chůva je chudá. Chirurg nesmí dělat chyby. Chlapec byl chytrý a schopný. Nechápu ten chaos.

2 Čtěte text.

Hurá, už je zima a sníh. Venku je chladno a hustě chumelí, ale zítra má být hezky, tak holky i chlapci chtějí stavět sněhuláka. Půjde s nimi i jejich chundelatý Hafík. Vezmou si huňatý kabát a chlupaté rukavice, aby potom nekýchali.

3 Čtěte krátké texty.

S/Z: Simona a Zuzana si zase hrály se sazemi. Strašně se u toho zmazaly. Musí se snažit všechny saze smýt, protože za chvíli přijde jejich starší sestra Zorka a nesmí se nic dozvědět.

Š/Ž: Šárka je moje spolužačka. Žije v Šenově. Šárka je moc šikovná, protože umí šít i vyšívat. Až bude velká, možná bude švadlena. Ráda žvýká žvýkačky a taky miluje kyselé žížalky.

C/Č: Dnes je čtvrtek a celý den prší. Cyril a Čeněk obědvají čočku, kterou jim uvařila babička Cecilka. Taky upeče poctivý domácí čokoládový koláč. Čeněk i Cyril se nemůžou dočkat.

ZOPAKUJTE SI

1 Doplňte pojmenování částí těla v náležité formě. Pozor na význam slova.

(1) Nemohl nic dalšího vzít, měl úplně plné _____ (ruka – pl.). (2) Nevěřil svým vlastním _____ (ucho – pl.), když to uslyšel. (3) V polévce bylo hodně mastných _____ (oko – pl.). (4) Na _____ (rameno) mu seděla beruška. (5) Díval se do jejích modrých _____ (oko – pl.). (6) Když byl malý, měl pořád na _____ (koleno – pl.) modřiny. (7) Au, stojíš mi na _____ (noha)! (8) Na tašce se mi utrhla obě _____ (ucho – pl.).

2 Utvořte z adjektiva adverbium. Obě slova pak použijte ve větě.

(1) zdravý: _____

_____

(2) tučný: _____

_____

(3) lákavý: _____

_____

(4) čerstvý: _____

_____

(5) sladký: _____

_____

(6) špatný: _____

_____

(7) lahodný: _____

_____

(8) výtečný: _____

_____

3 Doplňte do textu interpunkční čárky.

Černé kočky jako symbol čarodějnic, štěstí i lásky

Černé kočky jsou již od dávné minulosti spojovány s magií a tajemstvím. V Egyptě byly kočky oblíbené a také uctívané. Když začal středověk černé kočky se spojovaly se satanem a čarodějnicemi. Od té doby nejsou černé kočky moc oblíbené. Pro námořníky ale byly symbolem štěstí. Věřili že jim černá kočka přinese na plavbě štěstí a že se v pořádku vrátí domů. V některých částech světa zase věří že černé kočky mohou přinést lásku. V Japonsku svobodné ženy které vlastní černé kočky přitahují více mužů. V Irsku je černá kočka tím nejlepším svatebním darem protože tak přejete lidem šťastné manželství a hodně lásky.

4 Tvořte věty s uvedenými kvantifikátory v zadaném čase.

(1) málo (prét.) _____

_____

(2) několik (préz.) _____

_____

(3) moc (fut.) _____

_____

(4) trochu (fut.) _____

_____

(5) pár (prét.) _____

_____

(6) více (préz.) _____

_____

(7) dost (fut.) _____

_____

(8) tolik (préz.) _____

_____

5 Přeformulujte následující věty tak, abyste použili/nepoužili zadané slovo nebo slovní tvar.

(1) Všechny listy na stromě zežloutly.
(zežloutlo)

_____

(2) Prosím tě, kup cestou z práce dvě lahve vody.
(~~lahve~~)

_____

(3) Na dovolenou si vezmu červené i modré plavky.
(oboje)

_____

(4) Objednali jsme si dvakrát kávu a třikrát pivo.
(dvě)

_____

(5) Všichni žáci museli při poplachu opustit školu.
(opustilo)

_____

(6) Přečetla jsem už několik románů od Jiráska.
(~~románů~~)

_____

(7) Námořníci se připravovali k vyplutí.
(připravovalo)

_____

(8) Všechny krávy byly na jaře vyhnány na pastvu.
(byl vyhnán)

_____

6 Mezi následujícími slovy najděte ta, která mají tvar singuláru i plurálu. Použijte je pak ve větách.

(1) játra _____

_____

(2) plíce _____

_____

(3) nůžky _____

_____

(4) listí _____

_____

(5) voda _____

_____

(6) ledviny _____

_____

(7) plavky _____

_____

(8) rukavice _____

_____

(9) mouka _____

_____

(10) uhlí _____

_____

7 Podle kontextu přidejte k verbu vhodný prefix.

SMAŽIT

Zeleninu a slaninu krátce ___smažíme. Co já jsem se za celý život ___smažila řízků, říkala vždycky babička. Když ___smažíme, použitý olej nelijeme do dřezu, ale sbíráme ho do speciální nádoby.

LÍT

Těstoviny vaříme sedm minut, pak vodu ___lijeme. Bylinkovou směs ___lijeme dvěma deci horké vody a necháme odstát. K máslu a karamelu ___lijeme několik lžic silné kávy.

KRÁJET

Dortový korpus po upečení ___krájíme na pravidelné díly. Cibuli oloupeme a ___krájíme. Pomocí formiček ___krájíme drobné cukroví, které pak slepujeme marmeládou.

MÍCHAT

Do hotové směsi jemně ___mícháme hrnek smetany. Pudinkový prášek ___mícháme v trošce mléka. Mouku ___mícháme s cukrem a kakaem.

SYPAT

Porci těstovin ___sypeme do vroucí vody. Z naváženého množství ořechů několik lžic ___sypeme

a necháme si je na ozdobení hotového dezertu. Hotový moučník ___sypeme strouhanou čokoládou.

8 Do následujícího textu doplňte prepozice a koncovky.

Českobratrsk___ církev evangelick___ má dlouhou tradici a její kořeny sahají až do české reformace na konci 14. století, která začala o sto let dříve než reformace světová, reprezentovaná Martinem Lutherem a Janem Calvinem. Tehdy došlo v Čechách ___ úsilí o nápravu církve, což vedlo k reformnímu hnutí, k odtržení od Říma. Teolog a rektor pražsk___ univerzit___ Jan Hus usiloval o lepší poznání Bible a o obnovu církve. Po jeho smrti upálen___ se reformní hnutí dalo ___ pohybu. Z radikálních husitsk___ kruh___ se v druhé polovině 15. století oddělila nová reformní generace. Vznikla Jednota bratří česk___, ovlivněná učen___ Petr___ Chelčick___. Doklad___ toho je především překlad Bible z původn___ jazyk___, vydávaný v šesti svazcích v letech 1579–1593 ___ bratrsk___tiskárn___ v Kralicích na Moravě, známý jako Bible Kralická. Jednota bratrská, jejímž posledn___ biskup___ byl teolog, humanistický filozof a evropsky proslulý reformátor školství Jan Amos Komenský, představuje vpravdě vrchol české reformace. Komenský, na zahraničn___ univerzit___ vzdělaný protestantský kněz, byl donucen opustit české země ___ vítězství protireformace.

9 Najděte v následujícím textu slova, která tam nepatří.

Při organizaci do deštivé varianty svatby také promyslete, jak vyřešíte svatební focení. Fotograf se vám buď nabídne focení v interiéru (potřebuje k tomu ale potřebné vybavení), nebo rovnou v terénu. Fotografie pro nevěsty a ženicha v kapkách deště jsou přímo ztělesněním romantiky a zamračené nebe jim navíc dodá nádech dramatičnosti. Bez deštníků a nepromokavé obuvi je se však do žádných experimentů nepouštějte. Svatba v dešti vás nebude při důkladné přípravě zkrátka nevyvede z míry a svůj den si i užijete na maximum. Vždyť se také říká: „Prší se nám štěstí!“